

Rapport om Grannsamverkan och Grannstöd i Botkyrka Kommun

Grannstöds insats mot bilinbrott/”Töm bilen själv”

februari 2014



Bild tagen av Terje Mörkfalk

Av: Piero Ciangherotti praktikant från Företagsuniversitetet, utbildning
Säkerhetskoordinator.

Handledare: Beyron Ahxner Trygghetssamordnare Botkyrka kommun

beyron.ahxner@botkyrka.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
Inledning Kort om Botkyrka kommun.....	3
Granssamverkan i Botkyrka	3
Syfte	4
Metod	4
Frågeställning.....	4
Avgränsningar	5
Hur arbetar granssamverkan och grannstöd i Botkyrka?	5
Grannstöd	5
Säkra P-platser	5
Anmälda inbrott i bil	6
Kommentarer.....	6
Intervjuer Intervju med Polisinspektör Mats Backström, Botkyrka närpolis. 04.02.2014	6
Intervju med Kurt Hassel och Sture Nilsson, Grannstöd.	7
Avslutande diskussion	8

Sammanfattning

Under två veckor skall jag göra min LIA (lärande i arbete) hos Botkyrka Kommun trygg och säkerhetsavdelning och få ta del av hur kommunen i samarbete med polisen och civilsamhället arbetar med brottsprevention. Denna rapport tar upp samarbetet med grannsamverkan och hur de arbetar och bedriver verksamheten. Jag har även fått ta del av statistik som visar på att bilinbrotten sjunkit i kommunens södra delar sedan man började med projektet. Rapporten bygger på intervjuer, polisens statistik och mina iakttagelser och reflektioner från min praktik i Botkyrka Kommun. Statistiken skall inte uppfattas som kvantitativ forskning eftersom den bara innefattar en kort period eftersom projektet med "Töm bilen själv" är nystartat.

Inledning

Kort om Botkyrka kommun

Botkyrka är en av landets mest internationella kommuner med ca 87 000 (juni 2013) invånare, med 100 olika nationaliteter och har en ung befolkning. 2/3 av kommunens ungdomar under 25 år pratar 3 språk. Inom kommunen finns höghusbebyggelse från bl.a. miljonprogramsområden, villa- och radhusområden, bondgårdar och glesbygd. Botkyrka är ur socioekonomisk synpunkt den fattigaste kommunen i Stockholms län och har därför många extra tuffa utmaningar. Metoder och program måste anpassas för att nå de boende på ett bra sätt.

Grannsamverkan i Botkyrka

Botkyrka utsågs för andra året i rad till årets grannsamverkakommun för 2012. Botkyrka kommun har utsetts till Årets grannsamverkakommun av organisationen Samverkan mot brott.

Botkyrka kommun driver ett omfattande grannsamverkansarbete som involverar näringslivet, privatpersoner och polisen. Vid årsskiftet 2013/2014 hade Botkyrka 330 grannsamverkansområden. En ökning sedan årsskiftet 2013 med 28 st. Statistik: 23 844 hushåll. 8 500 villor/radhus, 15 000 lägenheter i flerfamiljshus. 119 grannsamverkansområden i flerfamiljshusen och 209 villa/radhusföreningar.

Det operativa arbetet sker av grannstödare (volontärer) som patrullerar i kommunen efter att först ha gått en utbildning som hålls av kommunen och polisen. Grannsamverkan bedrivs i Botkyrka sedan 2002 och har funnits i Sverige sedan 1975. Grannstöd (bilpatrullering) bedrivs sedan 2009. Syftet med grannsamverkan är huvudsakligen att öka samhörigheten och att förhindra bil och bostadsinbrott men även att öka den upplevda tryggheten för kommunens invånare samt att skapa gemenskap bland invånarna. Det operativa arbetet består i att höja säkerhetsmedvetandet hos invånare, bostadsföretag, bostadsrätts - villa/radhusföreningar, och rekommendera säkerhetshöjande åtgärder och att hjälpa polisen

med att besöka hushåll som drabbats av inbrott för samtal med de drabbade, så kallat brottsofferstöd. Ca 600 hemsbesök (brottsofferstöd) har genomförts sedan 2009. I Botkyrka kommun omfattar detta trygghetsskapande arbete även att minska bilinbrotten genom att i samråd med markägare sätta upp skylten "Töm bilen själv" på p-platser och p-hus i kommunen. Även här hjälper Grannstöd till genom att åka ut till markägaren med "Töm bilen själv" skyltar och ge råd och tips för säkerhetshöjande åtgärder.

Syfte

Syftet med denna uppsats är att ge läsaren en inblick i hur kommunens samarbete med polisen, kommunen och civilsamhället ser ut samt de tillsammans verkar för att öka trivseln och minska brottslighet. Jag vill även belysa frågor kring hur de operativa medarbetarna upplever samarbetet, hur kan det förbättras eller förändras och vilket mål initiativtagarna har med projektet.

Jag är under två veckor på LIA (lärande i arbete) via Företagsuniversitetet hos Botkyrka Kommun och har på uppdrag av trygghetssamordnaren Beyron Ahxner undersökt det brottsförebyggande arbetet och vilken verkan arbetet haft på bilinbrotten på de p-platser och p-hus i Tullinge och Tumba som har fått uppsatt skylten "Töm bilen själv" i jämförles föregående år.

Metod

Genom samtal och intervjuer med Polisinspektör Mats Backström från Botkyrka polisen och med grannstödjare samt Beyron Ahxner har jag tagit reda på hur arbetet bedrivs och vilka åsikter de involverade har om projektet. För att se om projektet har haft önskad effekt har jag tagit del av polisens statistik över anmälda bilinbrott på utvalda platser som tidigare saknat "Töm bilen själv" skyltar och jämfört om de anmälda brotten minskat efter att skyltarna har kommit upp. Jag har även följt med Grannstödsbilen på bilpatrullering och på nära håll se hur grannstödjarna arbetar, besöker inbrottsdrabbade och informerar allmänheten. Intervjuerna skall inte anses vara av kvalitativ karaktär och bygger på min uppfattning under två veckors tid i Botkyrka Kommun.

Frågeställning

Hur bedrivs kommunens och polisens arbete med uppsättning "Töm bilen själv" skyltar och hur ser samarbetet ut med grannsamverkan? Hur fungerar det att arbeta för ökad trygghet tillsammans med civilsamhället i praktiken och vad anser grannstödjarna om projektet och vad de skulle vilja förbättra eller förändra?

Avgränsningar

Detta arbete kommer bara att ytligt beröra Botkyrka kommuns övriga trygghetsfrämjande arbete som inte har med Grannsamverkan och uppsättningen av "Töm bilens själv" skyltar på parkeringsplatser och parkeringshus att göra. Kartläggningen avgränsar sig geografiskt till Tumba och Tullinge och kronologiskt till 1 juli 2012-31 december 2012 jämförelsevis med nästkommande år samma datum. Anledningen till den korta tiden som arbetet begränsas är att projektet är nytt och att ny jämförelse kommer att göra nästkommande år.

Hur arbetar Grannsamverkan och Grannstöd i Botkyrka?

Genom att öka tryggheten, trivslen och samhörigheten i området har man kommit en god bit på vägen i det brottsförebyggande arbetet. Det finns många undersökningar som visar att i områden som inte underhålls, där krossade fönster inte repareras och där klotter är ett vanligt inslag i stadsbilden så är brottsligheten högre (till exempel broken Windows teorin). Därför hjälper volontärerna i Grannstöd Botkyrka även till att rapportera om klotter, övergivna fordon och annat avvikande inom kommunens gränser.

Grannstöd

Grannstöd är en utveckling och komplement av grannsamverkan och innebär att frivilliga deltagare under ledning av lokal polis och samordning av kommunen efter utbildning som hålls gemensamt av polis och kommun patrullerar bostadsområden huvudsakligen under vardagar på dagtid. Patrulleringen görs i bil och till fots. Grannstödjarna verkar genom att vara synliga, informera allmänheten, besöker hushåll som drabbats av inbrott och erbjuder hjälp som brottsofferstöd efter att polisen fått klartecken från målsäganden. Grannstödjarna i Botkyrka har direkt kontakt med polisinspektör Mats Backström som de kan rapportera sina iakttagelser till.

Säkra P-platser

I kommunens brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete pågår det ett projekt för att minska inbrotten i bil genom snygga och säkra parkeringsplatser och parkeringshus. Snygga, välstädade och väl belysta parkeringar med bra insyn minskar bilbrotten och ökar tryggheten. Just belysningen är en fråga som behöver diskuteras och utvärderas eftersom det finns olika teorier om belysningens avskräckningseffekt mot tjuven.

Trygghetssamordnaren Beyron Ahxnér menar att en väl upplyst parkering under natten inte avskräcker tjuven utan förenklar dennes arbete och att man istället bör använda sig av strålkastare som slås på när någon rör sig på parkeringsplatsen. Via kommunen och Polisen kan markägaren eller samfälligheten få parkeringsplatsen certifierad och få skylten "Töm bilen själv" uppsatt väl synligt. Kommunen tillhandahåller checklistor för öppna

parkeringsplatser och parkeringshus via kommunens hemsida. Certifieringen garanterar dock inte att brotten upphör.

Anmälda inbrott i bil

- År 2012 mellan perioden 1 juli 2012-31 december 2012 anmäldes det 536 inbrott i bil i hela Botkyrka kommun, varav 128 i Tumba och 81 i Tullinge.
- År 2013 mellan den 1 juni och 31 december anmäldes det 508 inbrott i bil i hela kommunen varav 116 i Tumba och 63 i Tullinge.
- I hela kommunen är det 28 färre anmälda inbrott i bil år 2013, i Tumba 12 inbrott färre och i Tullinge 18 färre anmälda inbrott i bil.

Kommentarer

Det är svårt att påvisa att de färre inbrotten beror på "Töm bilen själv" skyltarna, men vi ser ett samband. Vad man med säkerhet kan påstå är att anmälningsfrekvensen för inbrott i bil är hög eftersom som det är en förutsättning för att försäkringar skall täcka förlusterna och därför beror inte anmälningarna på människors varierande vilja att anmäla och därför kan man dra slutsatsen att mörkertalet bland anmälda inbrott i bil är mycket litet. Som med alla brott är det många faktorer som spelar in men ett lysande exempel är att inbrotten i bil vid förskolorna helt upphört efter att föräldrar som hämtar och lämnar barn informerats och att töm bilen själv skyltar har satts upp. Därav kan man dra slutsatsen att skyltarna har haft en stor inverkan på det minskade antalet inbrott i bil i Södra Botkyrka. Under 2013 var det inte ett enda bilinbrott vid förskolorna till skillnad från föregående år då det var 14 stycken anmälda brott.

Arbetet med skyltarna skall även utföras i Norra Botkyrka och även där kommer inbrotten i bil förhoppningsvis minska.

Intervjuer

[Intervju med Polisinspektör Mats Backström, Botkyrka närpolis. 04.02.2014](#)

[Hur ser du på arbetet med sätt upp "Töm bilen själv" skyltar?](#)

- Arbetet är lyckat inte bara i parkeringshusen utan även på till exempel förskolor som haft problem med att inbrott begås under tiden föräldrar lämnar eller hämtar barnen. Efter att skyltarna har satts upp och informationen gått ut till föräldrar och personal har det inte varit något anmält inbrott till skillnad från föregående år då det saknades skyltar och 14 inbrott i bil anmäldes.

[Har du fått någon respons eller fått ta del av synpunkter från allmänheten?](#)

- Lokaltidningar har skrivit om grannsamverkan och att grannsamverkan i Botkyrka är det mest framgångsrika i Sverige och har även tagit emot priser.

Finns det något som du skulle vilja förbättra eller göra annorlunda?

- Konceptet fungerar oerhört bra och därför finns det inget som jag vill ändra på, kommunen står för det administrativa arbetet och Jag för det operativa arbetet och är den som håller den tätaste kontakten med volontärerna som kör bilen och delar ut körscheman, har utsättning och finns som stöd ifrån polishuset under tiden som volontärerna är ute och patrullerar.

Upplever du att samarbetet mellan alla inblandade parter fungerar bra?

- Samarbetet med kommunen är oerhört viktigt och en av förutsättningarna för att verksamhetens skall hållas levande och med detta har man tillsammans lyckats mycket bra.
- Volontärerna/grannstödarna som kör bilen är oftast äldre personer som av naturlig själ har stor livserfarenhet och har mycket yrkeserfarenhet från det som de arbetat med i sitt yrkesliv. Deras största uppgift är att informera samhället om hur man kan förebygga brott, stödja människor som haft inbrott och observera och rapportera avvikande händelser till polisen och kommunens trygghetsavdelning. På detta sätt kan man även involvera äldre människor som kan avsätta tid för detta volontärarbete och på så sätt ta del av deras stora kunskaper och låta de komma till nytta för samhället på ett för samhället mycket viktigt brottsförebyggande arbete. Trots att de flesta medlemmar som kör bilen är i pensionsålder så välkomnas alla som är intresserade av att vara med och det finns inga formella krav på hur mycket tid man ska lägga ner på verksamheten men man ska kunna köra minst en gång i månaden. Vissa kör betydligt fler gånger och andra mer sällan eller väldigt intensivt vissa perioder för att sedan ta det lite lugnare.

Tror du att det finns risk för att allmänheten uppfattar grannsamverkan och grannstödarna som kör bilen som polisiär?

- Nej, alla är tydliga med att det är medmänniskor som ställa upp för medmänniskor. Bilen åker till exempel ut till folk som har blivit utsatta för inbrott i sitt hem men innan volontärerna beger sig dit för att ge råd och tips till brottsoffren så meddelar jag de på telefon och berättar om volontärerna för att få klartecken från målsägaren. Det finns fler organisationer där medmänniskor hjälper folk som varit utsatta för brott som till exempel brottsofferjouren.

Intervju med Kurt Hassel och Sture Nilsson, Grannstöd.

Under bilpatrulleringen som jag fick följa med på den 5 februari 2014 passade jag på att ställa mina frågor till Kurt och Sture som tillsammans kör grannbilen. Sture har varit aktiv sedan fyra år tillbaka och värvade Kurt för tre år sedan. I sitt yrkesliv har Kurt arbetat på kontor och är ingenjör i grunden. Han berättar även att han är född på trettio talet. Sture har ett förflutet som polis och har arbetat med ekonomiska utredningar.

Båda är överens om att arbetet är lyckat och mycket viktigt. De får positiva reaktioner från allmänheten och de brottsdrabbade personerna är positiva till deras besök. Strax efter intervjun kommer det en dam i medelåldern och berättar att hon och hennes familj är nyinflyttade i ett nybyggt område i Botkyrka och att de är cirka femton grannar som vill starta upp verksamhet.

Om samarbetet med kommunen och polisen är båda mycket nöjda och tycker att allt fungerar utmärkt. Kurt påpekar att Mats Backström som är ansvarig hos polisen är otroligt serviceinriktad och brinner för denna verksamhet och att även Beyron Ahxner, kommunens trygghetssamordnare är brinner för arbetet med grannsamverkan och att de tillsammans har gjort denna verksamhet möjlig och hållit den levande.

Både Sture och Kurt är rådande överens om att verksamheten inte skall uppfattas som polisiär eller någon form av medborgargarde, utan som mjuk och social verksamhet som stöttar medmänniskor i kommunen.

På frågan om hur de ser på framtiden för verksamheten är de positiva, de har nyligen värvat en yngre tjej som gjort en facebook grupp för de aktiva i sitt bostadsområde och som på så sätt kan sprida information snabbt och nå rätt personer. De hoppas att på så sätt även få fler medlemmar och från fler generationer involverade.

Avslutande diskussion

Botkyrka kommun är som många av Stockholms förorter drabbade av hög kriminalitet och utanförskap. I Norra Botkyrka är arbetslösheten hög och konsekvenserna av det blir många på trygghet och säkerhetsområdet. Genom Grannsamverkan och Grannstöd har den enskilda medborgaren möjlighet att påverka sitt område i positiv riktning inte bara genom brottsprevention utan även genom att göra sin röst hörd till andra organisationer i närområdet som bostadsbolag, polis, kommun och andra aktörer som är anslutna till samarbetet. På det sättet anser jag att Grannstöd i sig inte bara är brottsförebyggande och trygghetsfrämjande utan även ett forum för demokrati och ytterligare en kanal för den enskilda som vill ha chans att påverka sitt samhälle. Arbetet i Grannstöd är ett utmärkt sätt för den som har ledig tid att engagera sig och träffa medmänniskor. Detta kommer till stor nytta för till exempel pensionärer som då kan sysselsätta sig på dagarna och känna samhörighet samtidigt som deras kunskaper och livserfarenhet kommer till nytta för samhället. Att involvera civilsamhället i det brottsförebyggande är därför ett mycket bra sätt att motverka utanförskap.



Birgitta Engström, Harald Sarebjörk, Jan Aderö, Mats Backström, Beyron Ahxner, Lars Engström

Vill du ha kontakt för att bli grannstödjare eller mer information. Kontakta:

Trygghetssamordnare Beyron Ahxner beyron.ahxner@botkyrka.se

Polisinspektör Mats Backström mats-a.backstrom@polisen.se

Grannstödsbilen 0708-85 92 04

<http://www.botkyrka.se/kommunochpolitik>

www.granssamverkan.se